

УДК 614.253.2:929

DOI: <https://doi.org/10.22141/2308-2097.57.1.2023.530>

Чабан М.П.¹, Шевцова З.І.², Гапонов В.В.³

¹ Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Первочителів слов'янських Кирила і Мефодія, м. Дніпро, Україна

² ДУ «Інститут гастроентерології НАМН України», м. Дніпро, Україна

³ Дніпровський державний медичний університет, м. Дніпро, Україна

Брати Езау: Яків — лікар, Іван — міський голова

For citation: Gastroenterologia. 2023;57(1):55-60. doi: 10.22141/2308-2097.57.1.2023.530

Резюме. У статті йдеться про тернистий життєвий і професійний шлях німців-менонітів братів Езау. Яків став лікарем, його брат Іван — головою міста Катеринослава. Подано їхній внесок у розвиток медицини й промисловості на Придніпров'ї. З'ясована доля їхніх нащадків.

Ключові слова: брати Езау — Яків та Іван; німці-меноніти; земська медицина; Катеринославщина

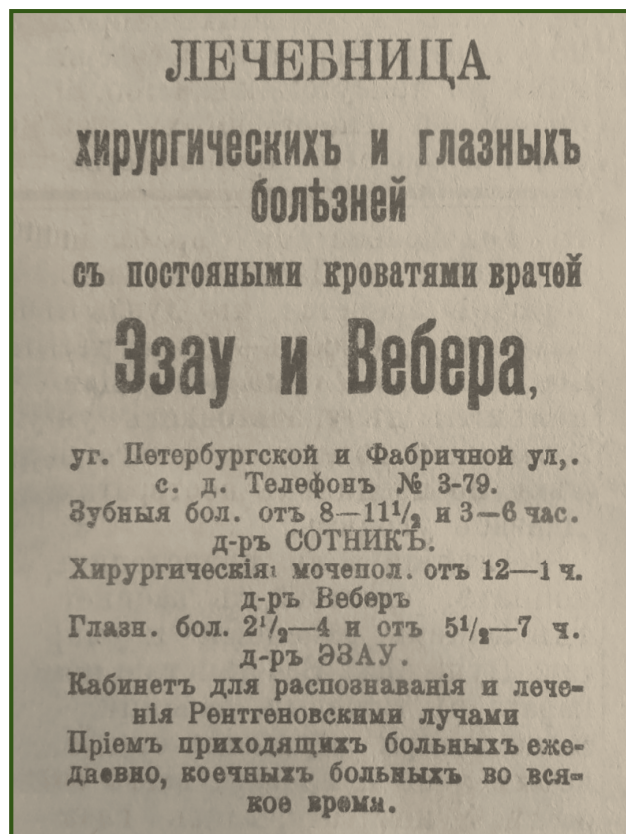
Брати Езау — перші з менонітів

Серед відомих постатей німецького походження на Катеринославщині вирізняється родина братів Езау — Якова (1856–1927) та Івана (1859–1940). Можна по-вчитись у німців їхньому вмінню цінувати історію свого роду, незважаючи на всі жорстокі випробування, перипетії та мінливості долі. Упродовж майже двох століть у родині Езау зберігається поживка від часу книга в старовинній палітурці. Вона називається «Родовідною книгою Езау» й нараховує понад сто сторінок! Погортаємо її і ми.

Походження

Перший запис у «Родовідній книзі Езау» діловито зроблений німецькою мовою 19-річним Якобом: «Куплена 16 грудня 1833 року за 2 карбованці 70 копійок».

Ось що відомо про батька наших героїв. Якоб Езау народився 17 грудня 1814 року в менонітській сім'ї в Гальбштадті. Поселення Гальбштадт (у перекладі з німецької означає «напівмісто») було засновано в 1803 році на межі Мелітопольського й Бердянського повітів Таврійської губернії німецькими колоністами-менонітами, яких запросив із Пруссії в ці місця уряд Російської імперії на постійне проживання. Коли почалася війна з Німеччиною, у 1915 році поселення перейменували на Молочанськ (нині місто Токмацького району Запорізької області). Хрестив Якова в 1836 році Бернхард Фаст. У менонітів хрестять не новонародженого, а людину в цілком свідомому віці. 10 жовтня 1846 року Якоб був за-

Газетна реклама хірургічної та очної клініки лікарів Я.Я. Езау і Р.Ю. Вебера. 1912 рік

© 2023. The Authors. This is an open access article under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License, CC BY, which allows others to freely distribute the published article, with the obligatory reference to the authors of original works and original publication in this journal.

Для кореспонденції: Гапонов В.В., Дніпровський державний медичний університет, вул. Вернадського, 9, м. Дніпро, 49044, Україна; e-mail: v_gaponov@ukr.net

For correspondence: Volodymyr Gaponov, Dnipro State Medical University, Vernadsky st., 9, Dnipro, 49044, Ukraine; e-mail: v_gaponov@ukr.net

Full list of authors information is available at the end of the article.

ручений з Катериною Нейфельд, народженою 4 червня 1825 року. У їхній родині народжувалося багато дітей. Ось запис: «1847, 16 травня моя дружина народила маленького сина занадто рано, він прожив лише кілька хвилин...» А далі: «1848, 17 червня мені народила дочку Катерину, яка померла через 14 днів». І так далі... При високій народжуваності в Російській імперії мала місце і значна дитяча смертність. Відсутність лікарів, своєчасної та кваліфікованої медичної допомоги позначалася повсюдно.

«1856, 19 грудня народився наш син Яків Езау.

Луїза народилася 27 жовтня 1857.

1859, 12 липня народився син Іван Езау.

1861, 2 жовтня народився о 9 годині ранку Корнеліус Езау.

1863, 9 листопада о 7 годині ранку народилася Маргарита.

1866, 7 липня о пів на восьму народилася дочка Юлія.

1881, 4 серпня померла наша мама, Катерина Езау, уроджена Нейфельд, яка страждає останні 15 років від хвороби печінки».

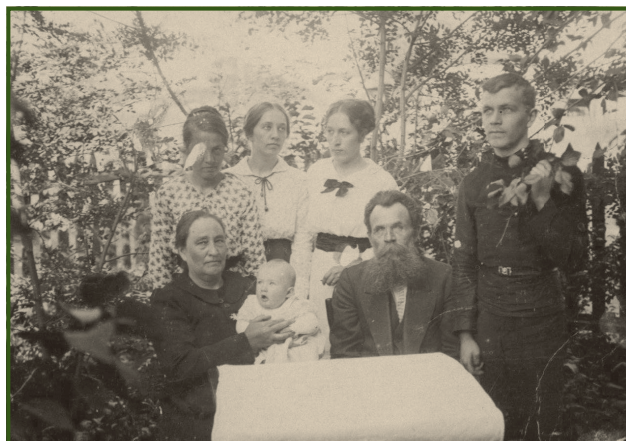
А цей запис зробив уже хтось із дітей Якова Езау: «1889 року, 21 жовтня помер наш дорогий батько, Яков Езау, на 75 році життя, прохворівши 6 днів запаленням легенів».

Далі зі сторінок родової книги Езау постають віхи біографії старших синів Якова Езау — Якова та Івана. Як же хлопчикам із глухого Гальбштадта пощастило здобути середню та вищу освіту? У 1869 році їхній батько, німець-меноніт Яков Езау, зіткнувся з проблемою: як дати своїм підростаючим синам гарну освіту? У Івана було ще двоє братів — Яків і Корнеліус. Для їх навчання потрібні були кошти, а батько хлопчиків походив із бідної сім'ї.

Допоміг випадок. У рідному Івану Гальбштадті меноніти проводили сільськогосподарську виставку з нагоди візиту майбутнього імператора Олександра III, який повертався через їхні землі з Криму. Депутація менонітів вручила майбутньому царю меморандум, у якому обіцяла послати двох менонітських юнаків у російську школу, щоб довести свій патріотизм. Проблема полягала в тому, щоб знайти таких двох хлопців. Повідомлення розіслали в усі менонітські колонії. Але більшість боялася, що молоді люди незабаром цілком обрусіють, тому ніхто не бажав віддавати своїх синів. Однак Яков Езау негайно заявив про готовність послати вчитися двох своїх нащадків — Йоганна та Якова [1].

Німці завжди визнавали, що освіта — це важливий елемент у розвитку людини. Знаєте, з чого завжди німці починали облаштовуватися на новому місці? З будівництва школи. Тому в них була суцільна грамотність населення! Найдавніша школа на території міста Дніпра в його сучасних межах була теж німецькою (йдеться про сучасне селище Самарівку поблизу місця, де ріка Самара впадає в Дніпро).

У серпні 1870 року родина Езау вирушила в далеку подорож до Катеринослава в критому візку, оскільки залізничного сполучення на той час не було. Тоді ж, у 1870 році обох братів Езау взяли до Катеринославської

Родина Якова Езау. Сидять: Сусанна (на руках тримає онука Петра) і Яків; стоять (справа наліво): син Олександр, невістка Ольга і доньки Катеринослав. Фото 1916–1917 років

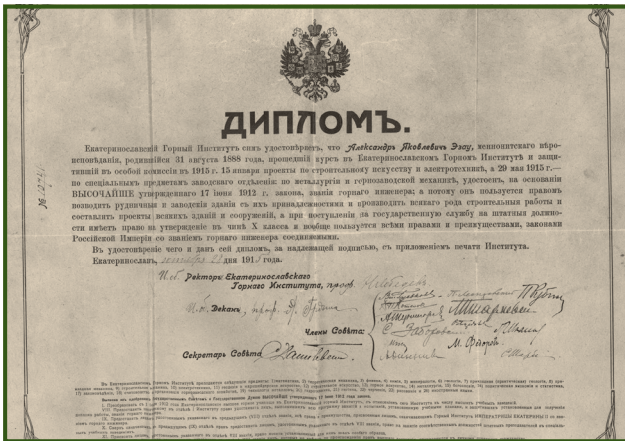
класичної чоловічої гімназії. Нині це двоповерховий корпус медичного університету на Соборній площі в місті Дніпрі.

Лікар Яків Езау

Яків Езау, народжений 19 грудня 1856 року, був охрещений у 22-річному віці (1878 р.) у Кронгартені старійшиною Петром Классеном. Після закінчення гімназії в 1879 році Яків вирішив здобути медичну освіту. У 1879–1885 роках юнак навчався на медичному фа-

Олена Давидівна Езау (невістка лікаря) із сином Петром. 1917 рік

Диплом, виданий Олександр Езау про закінчення Гірничого інституту в Катеринославі. 25 жовтня 1915 року

Почесна грамота інституту «Гіпроавіа», якою був нагороджений Олександр Езау (син лікаря). Москва. 22 березня 1937 року

культеті університету Святого Володимира в Києві. Почав шлях лікаря з очних хвороб на Хортиці, серед своїх одноплемінників. 12 липня 1886 року старійшина Г. Епп обручив тридцятирічного Якова із Сусанною Гьозе, яка народилася 7 березня 1862 року. Майже через рік, а саме 6 квітня 1887 року, у молодого подружжя народилася перша дочка Луїза, але, не доживши до трьох років, вона померла. З часом у них народилися ще п'ятеро дітей: Олександр, Петро, Марія, Микола і Михайло.

За документами, у 1899 році Яків Езау ще трудився на Хортиці, а вже в 1901 році — у Катеринославі як «однорічний лікар». Отже, на рубежі XIX і XX століть він влаштувався з родиною в губернському центрі. У рекламних повідомленнях 1902–1905 років зазначається, що лікар Я.Я. Езау має очну лікарню у власному будинку під номером 23 на розі Петербурзької (Петроградської, за радянських часів Ленінградська, нині — Ярослава Мудрого) і Фабричної вулиць (колишні назви — Федорова, Фестивальна, нині — Столярова). З рекламних оголошень за 1912–1913 роки відомо, що на цьому місці Яків Езау тримав зі своїм колегою Робертом Вебером спільну лікарню хірургічних і очних хвороб. З реклами за 1913 рік видно, що доктор Яків Езау разом зі своїм колегою лікарем Робертом Юлійовичем Вебером на розі Петербурзької і Фабричної мали лікарню хірургічних та очних хвороб, а не стоматологічну, як писали Б.Я. Бріккерт, А.Ф. Стародубов та інші: «У їхній лікарні був стоматологічний кабінет». Місцевий житель Анатолій Стародубов згадував у своєму щоденнику про лікування в Езау: «...Снимал д-р Езау», тобто робив рентгенівський знімок [2].

Відомо, що в 1908 році Яків Езау працював думським і заводським лікарем [3]. Будівля Катеринославської міської думи — нині коледж культури. Лікар Яків Езау помер у Дніпропетровську 7 березня 1927 року. Могила не збереглася.

«Син за батька не відповідає...»

Син катеринославського лікаря і племінник міського голови Олександр Якович Езау народився 31 серпня 1888 року на Хортиці. У 1909 році скінчив Катеринославське реальне училище, а через шість років — Кате-

ринославський гірничий інститут. Диплом гірничого інженера йому підписали 20 жовтня 1915 року виконуючий обов'язки ректора навчального закладу професор Микола Лебедев і виконуючий обов'язки декана професор Ярослав Грдіна.

12 липня того ж 1915 року дружиною Олександра Езау стала 22-річна Олена Давидівна Классен. 2 листопада 1916 року в них у Катеринославі народився син Петро. У 1915–1917 роках інженер Олександр Езау працював на заводі Мантеля (у радянський час — «Дніпроважпапірмаш ім. Артема») під Катеринославом. Після Громадянської війни в 1921–1929 роках — у майстернях водного транспорту на дніпровському острові Казенному, потім на заводі ім. Комінтерну.

У 1929 році, у рік «великого перелому», Олександр Езау вирішив, що йому краще з України виїхати. І через це зі своїми рідними опинився на Середньому Уралі — в Нижній Салді Єкатеринбурзької губернії (сучасна Свердловська область). На початку 1931 року переїхав до Москви й упродовж трьох років був на посаді головного інженера Першого автогенного заводу. До літа 1940 року працював на підприємствах Москви і Підмосков'я.

За рік до початку війни Олександр Езау повернувся в Україну й до вересня 1941 року працював на Орджонікідзевському металургійному заводі Сталінської (Донецької) області. Із початком війни розпочалися репресії щодо німців. Олександра Езау із сім'єю переселили до Сибіру, у місто Куйбишев Новосибірської області. У 1944 році 56-річного Олександра Яковича заарештували й кинули до Новосибірської в'язниці. На запитання: «За що арештовано?» родичам відповіли: «Він знає...» У в'язниці Олександр Езау невдовзі й помер після перенесеного інфаркту. Його вдова-педагог скінчила свої дні в 1970 році в Бакалі, на Уралі.

Онук лікаря Якова — Петро Олександрович Езау (1916–1993), син Олександра й Олени, народився в Катеринославі. Навчався в Московському авіаційному інституті, але в 1939 році через національність його перевели до інженерно-економічного інституту в Москві. Після закінчення вишу в червні 1941 року Петра направили працювати на Південний Урал. Тут у березні

1942 року його призвали в трудову армію, де в найтяжчих умовах йому довелося будувати Бакальський (Челябінський) металургійний завод. У травні 1943 року П. Езау був заарештований і засуджений неправим судом на десять років ув'язнення і п'ять років позбавлення в правах. Перебуваючи в ГУЛАГу, балансував на межі життя і смерті й лише дивом залишився живий. У 1953 році, після своєї «десятирічки», звільнився і працював на Уралі, в Абакані (столиця Автономної Республіки Хакасії). Співробітник Є. Трофимов, який близько знав Петра, згадував: «Він запам'ятався як винятково віддана і чесна людина, грамотний інженер-будівельник, який завжди приймав продумані й виважені рішення. Його поважали й любили всі робітники та інженерно-технічні працівники». Петро Олександрович працював головним механіком і старшим енергетиком на багатьох підприємствах. У 1990 році сім'я Петра Езау прийняла рішення виїхати за викликом родичів на постійне проживання до Німеччини. Там, на землі предків, він і помер.

Ще один лікар

У численному роду Езау ми знайшли ще одного лікаря. Петро Якович Езау (другий син окуліста Якова Яковича) народився 30 березня 1891 року. Катеринославську чоловічу гімназію скінчив у 1910 році. Здобув вищу медичну освіту, спеціалізувався з хірургії. Згодом повернувся до рідного Катеринослава. У післяреволюційному довіднику «Вся Екатеринославщина» за 1926 рік на сторінці 318 зазначено, що він приймав хворих за адресою: вулиця Артемівська, 13 (нині вулиця Січових Стрільців). Перед Другою світовою війною лікар з родиною жив на колишній вулиці Архієрейській (донедавна вулиця Дмитра Донського, нині Дмитра Донцова), 13. Цей ошатний будинок в українському стилі, збудований на початку ХХ століття Михайлом Олександровичем Єфремовим, імовірно, був проданий родині Езау. За словами сусідів, перед окупацією міста в 1941 році доктор Петро Езау евакуювався, а його донька начебто залишилась у місті й мала зв'язки з німецькими офіцерами. Тому після відходу окупантів Петро Езау нібито не наважився зайти до свого будинку й виїхав працювати до Запоріжжя, де й помер. Згодом цей будинок зайняла сім'я першого секретаря Дніпропетровського міського партії.

Нинішнє покоління нащадків Якова Езау

Після публікації статті про катеринославського міського голову Івана Езау журналіст Микола Чабан несподівано отримав лист від його двоюрідного правнука з Гамбурга — Олександра Петровича Езау, який поділився інформацією про історію свого роду, зокрема про свого прадіда, знаного в Катеринославі лікаря Якова Яковича Езау.

Олександр Петрович Езау (правнук лікаря Якова Езау) народився в січні 1955 року на Південному Уралі. Його батько Петро — інженер, мати Ганна з роду Мартенс — лікар. У 1977 році він скінчив енергетичний факультет Челябінського політехнічного інституту. Працював на Уралі інженером-конструктором, енерге-

Інженер Петро Олександрович Езау (онук лікаря). Челябінська область, Бакал. Фото до 1964 року

тиком, механіком рефрижераторних поїздів, інженером-електриком. Потім з рідними виїхав до Німеччини. Нині Олександр Петрович живе в Гамбурзі, саме він є хранителем сімейної пам'яті роду Езау.

Олександр Езау написав краєзнавцеві Миколі Чабану: «...У моїй бібліотеці вже десяток років зберігається товстенька книга, видана у Вінніпезі, Канада, «Mennonite estates in imperial Russia» («Менонітські маєтки в царській Росії»). У книзі зібрано багатющий матеріал з історії менонітів, в основному Катеринославщини». Виявляється, автор цієї солідної праці (понад 450 сторінок!) Хельмут Т. Хьюберт, народжений в 1935 році, — хірург, історик і письменник. А ще він є зведеним родичем Олександра Езау. Олександр гостював у Хельмута в Вінніпезі, де Езау вразив пам'ятник Тарасу Шевченку, відкритий за ініціативи місцевих українців перед мерією! Ось так українці серйозно попрацювали для розвитку нинішньої Канади, і так само вагомим є історичний внесок німців у розвиток України. Цю істину підтверджує історія розгалуженого роду Езау.

Міський голова Іван Езау

Ураховуючи значний внесок Івана Езау в розвиток Катеринослава, його спільні родові корені з лікарем Яковом Езау, ми вважаємо за необхідне розповісти про життєвий шлях цієї видатної людини.

Іван Езау, молодший на три роки від брата Якова, народився 12 липня 1859 року. Спершу відвідував Катеринославську чоловічу гімназію, потім Катеринославське реальне училище і, нарешті, у 1880 році скінчив Московське реальне училище. Юнак одразу визначився зі своїм майбутнім: продовжив навчання в Технічному інституті в Ризі, який скінчив у 1884 році зі званням інженера-технолога. Після цього працював на судноверфі в Севастополі, потім на нафторозробках у Баку. Деякий час — і на Хортиці, де тоді мешкав його брат Яків.

26 серпня 1889 року Іван Езау одружився з уродженкою Катеринослава Маргаритою Тевс. У них народиться четверо дітей: Микола і Марія помруть немовлятами, а Павло і Катерина (названа на честь матері Івана) із часом стануть гордістю батьків.

Міський голова Катеринослава Іван Езау

Повернувшись до Катеринослава, Іван Езау розпочав власну підприємницьку діяльність. У 1895 році відкрив завод з виробництва сільськогосподарського устаткування (за радянських часів — комбайновий завод імені К. Ворошилова). З часом він продав завод бельгійській компанії, отримавши вдвічі більше за вкладений

Місто Дніпро. Будинок Івана Езау на вулиці Старокозацькій, 66. Звідси в 1918 році він з родиною вирушив на чужину. Сучасне фото

капітал. Бельгійське акціонерне товариство катеринославських (донецьких) залізобудівних і сталеливарних заводів стало займатися випуском сталевих фасонних литва з мартенівської сталі [4].

У 1905 році Івана Езау обрали міським головою. Маючи організаторські здібності та дипломатичний хист, він зумів отримати позику в 5 мільйонів карбованців у Парижі. Завдяки цьому в Катеринославі було побудовано водопровідну систему, каналізацію, трамвайні лінії, чотири середні школи, реальне училище, придбано устаткування для критого ринку. Нові трамвайні колії з'єднали промислові райони міста з центром. Таким чином міський бюджет зріс п'ятикратно. За даними довідкової книги «Весь Катеринослав», у 1913 році Іван Езау мешкав з родиною у власному будинку на вулиці Козачій (за радянських часів Комсомольська, нині — Старокозацька), 66. Дочка ходила в гімназію, що знаходилася навпроти їхнього будинку.

Після закінчення чотирирічного перебування на посаді керівника міста Іван Езау з другом зайнялися розробкою проекту залізниці Бахчисарай — Ялта із шестикілометровим тунелем і тупиковими гілками на Симеїз та Алушту.

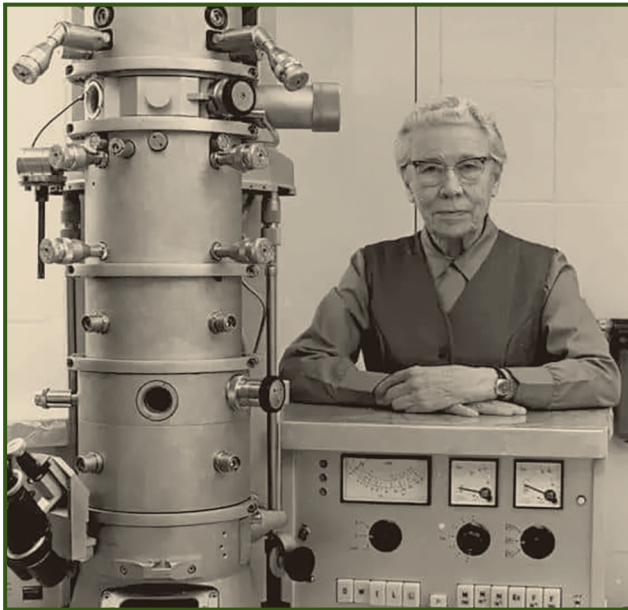
У роки Першої світової війни Івана Езау призначили головним уповноваженим Червоного Хреста на Південному фронті. 1914 року його нагородили медаллю «В пам'ять 50-летия земских учреждений. 1864—1914 гг.», у 1915 році — орденом Святого Володимира III ступеня [5].

У 1918 році під час німецької окупації України і правління гетьмана Павла Скоропадського Іван Езау знову стає міським головою Катеринослава. За його участі вирішилося питання про відкриття в місті університету. Після приходу до влади Директорії Іван Якович залишив посаду й емігрував з родиною до Німеччини. Деякий час вони мешкали в Берліні, 1922 року переїхали до США. З Нью-Йорка родина потрапила до містечка Рідлі в Каліфорнії, де знаходився центр місцевої менонітської громади, а потім до міста Девіс. Так Іван Езау став громадянином США. Помер Іван Якович 14 вересня 1940 року, його дружина Маргарита покинула цей світ 28 жовтня 1955 року [6]. У 2015 році в Чечелівському районі міста Дніпра вулиця А.Я. Булигіна перейменована на честь Івана Езау.

Нащадки Івана Езау

Павло Езау народився, як уже було сказано, у 1894 році. Здобувши середню освіту в Катеринославі, він вирішив продовжити навчання там, де свого часу вчився його батько, — у Ризі. Після переїзду сім'ї до Німеччини став студентом у Берліні, потім працював, як і його сестра, у Каліфорнійському університеті (Девіс, США), але у відділенні виноградарства і виноробства.

Саме четверта дитина Івана Езау особливо прославить сім'ю і зробить величезний внесок у світову науку. Йдеться про Керрін Езау, видну американську науковицю, нашу землячку, що прожила перші 20 років у Катеринославі, а як учений сформувалась у США. Але хто пам'ятає про неї у рідному місті? Отже, окремо розповімо про цю видатну жінку.

Професор Кетрін Езау (племінниця лікаря Якова Езау) зробила наукову кар'єру в США

Катерина (Кетрін) народилася 3 квітня 1898 року в місті на Дніпрі, навчатися почала тут же. Залишивши з батьками 1918 року Україну, вчилася у Берлінському аграрному коледжі, потім — у Каліфорнійському університеті США. У 1932 році стала доктором наук в місті Берклі. У 1932–1963 роках працювала професором ботаніки, викладачем університету в Девісі. У Сполучених Штатах науковець розширила сферу досліджень — перейшла до фундаментального вивчення анатомії рослин. К. Езау стала відомим американським ботаником, чиє класичне дослідження «Анатомія рослин» вважається у світовій науці «біблією з анатомії рослин» [1].

У 1957 р. Кетрін обрали до Національної академії наук США. У 1963 році вона залишила Девіс і почала працювати зі своїм давнім колегою В. Чідлом у Каліфорнійському університеті в Санта-Барбарі, де той обіймав ректорську посаду. Доктор К. Езау — авторка шістьох підручників з ботаніки. Як професор вона під-

готувала 15 докторів наук. Її учнями вважають себе всі ботаніки, які навчалися за її підручниками, у тому числі й випускники радянських вишів. У 1989 році президент США вручив Кетрін Езау Національну медаль науки. Наголосимо, що останню свою наукову роботу дослідниця опублікувала в 93 роки [6]. Кетрін Езау померла 4 липня 1997 року в Санта-Барбарі, Каліфорнія. У її чималому архіві, що зберігається у США, серед іншого залишилися для нащадків щоденники за 1918–1939 роки.

Ось така надзвичайна доля спіткала німецьку родину Езау, представники якої зробили вагомий внесок у галузі медицини і промисловості України, а закінчили свій життєвий шлях в еміграції [7].

Конфлікт інтересів. Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів і власної фінансової зацікавленості при підготовці даної статті.

References

1. Chaban MP. The story of the doctor Yakov Esau. *Sobitie*. 2017;(1108):22. (in Russian).
2. Starodubov AF. *Zapiski ochevidtsa: dnevnik v 2 knigakh. Kniga 1. Ekaterinoslav 1918–1923*. [Notes of an eyewitness: diary in 2 books. Book 1. Yekaterinoslav 1918–1923]. Dnipro: Gaudeamus; 200. 232 p. (in Russian).
3. Rekunenko N. *History of the city of Dnipro: a wise German from Katerynoslav*. Available from: <https://nashemisto.dp.ua/ru/2018/09/05/istoriya-dnipra-mudrij-katerinoslavskij-nimec/>. (in Ukrainian).
4. Lazebnyk VI. *Esau Ivan Yakovych*. Available from: <https://esu.com.ua/article-18608>. (in Ukrainian).
5. Lazebnik VI. *Yekaterinoslav Mayor. Novyi gorod*. 2008;12(39). (in Russian).
6. Chaban MP. *Esau Ivan Yakovych (1859 – 1940)*. In: Svitlenko SI, editor. *Diiachi derzhavnoi vladi ta samovriaduvannia Dnipropetrovs'koï oblasti: istorichni narisi. Tom 1* [Figures of state power and self-government of the Dnipropetrovsk region: historical essays. Vol 1]. Dnipro: ART-PRES; 2009. 447 p. (in Ukrainian).
7. Chaban MP, Shevtsova ZI, Gaponov VV. *Katerynoslav doctors of German origin. Gastroenterologia*. 2017;51(3):73–79. doi:10.22141/2308-2097.51.3.2017.112641. (in Ukrainian).

Отримано/Received 17.01.2023

Рецензовано/Revised 02.02.2023

Прийнято до друку/Accepted 10.02.2023 ■

Information about authors

M.P. Chaban, Dnipropetrovsk Regional Universal Scientific Library named after the first Slavic teachers Cyril and Methodius, Dnipro, Ukraine
Z.I. Shevtsova, State Institution "Institute of Gastroenterology of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine", Dnipro, Ukraine
V.V. Gaponov, Dnipro State Medical University, Dnipro, Ukraine; e-mail: v_gaponov@ukr.net

Conflicts of interests. Authors declare the absence of any conflicts of interests and their own financial interest that might be construed to influence the results or interpretation of their manuscript.

M.P. Chaban¹, Z.I. Shevtsova², V.V. Gaponov³

¹ Dnipropetrovsk Regional Universal Scientific Library named after the First Slavic Teachers Cyril and Methodius, Dnipro, Ukraine

² State Institution "Institute of Gastroenterology of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine", Dnipro, Ukraine

³ Dnipro State Medical University, Dnipro, Ukraine

Esau brothers: Yakiv, a doctor, and Ivan, a head of the town

Abstract. The article highlights the thorny life and professional path of the German Mennonites brothers Esau. Yakiv became a doctor, and his brother Ivan became the head of Katerynoslav. Their contribution to the development of medicine and industry in the

Dnieper region has been represented. The fate of their descendants has been found out.

Keywords: Esau brothers, Yakiv and Ivan; German Mennonites; zemstvo medicine; Katerynoslav region